

§ § 159—164 omhandles den Indflydelse, som indtrufne Omstændigheder, der umuliggøre eller dog lægge væsentlige Hindringer i Vejen for den paagældende Rejse eller dens Fuldførelse, have paa Befragtningskontrakten, og først giver da § 159 Regler for, hvorvidt Parterne kunne have denne, naar saadanne Omstændigheder indtræde for Rejsens Begyndelse, det vil sige forinden Skibet er afgaaet fra det Sted, hvor Rejsen skal begynde.

I Spidsen for de herhenhørende Bestemmelser var der i det særlige danske Udkast fra 1882 tilset to Paragraffer (§§ 189—190), som, nærmest efter den tyffe Sølovs Forbillede (dens Art. 630 og 638) om end med nogen Forstellighed, gik ud paa, at en Befragtningskontrakt træder ud af Kraft, uden Godtgørelse fra den ene Part til den anden, naar for Rejsens Begyndelse enten Skibet eller den af et individuelt, eller ved Levering individualiseret, Vareparti bestaaende Ladning helt eller for den væsentligste Del forgaar. At nu Befragtningskontrakten maa bortfalde, naar Skibet, som det hed i Udkastet, forgaar eller faar en saadan Stade at det bliver uistandsætteligt, eller paa anden Maade fortabes, saasom ved Opbringelse, tør vistnok betragtes som selvfølgerlig. Naar ingen Udtaalelse i den Retning findes i Lovforslaget, er dette begrundet i, at den fra alle Sider under Sagens Forhandling er bleven anset for overflødig; der vilde derfor formentlig kun være Anledning til at optage en saadan Udtaalelse for Fuldstændigheds Skyld, dersom det maatte findes rigtigt, saaledes som i Udkastet fra 1882, tillige at lade Godsets Forgaan, i alt Fald betingelsesvis, være gyldig Grund til Befragtningskontraktens Ophævelse. Men herom har man ikke kunnet overbevise sig. Naturligvis kan der ikke være Tale om, at Kontrakten skulde bortfalde, fordi de Varer, som Befragteren havde tænkt at ville affende i Henhold til den, forgaar, naar det lader sig gøre at sende andre Varer af samme Slags i Stedet for dem; Forudsætningen for Befragterens Ret til at træde tilbage maatte i hvert Fald være, at de Varer, som Kontrakten angik, være individuelle Genstande, altsaa ikke Gods, der alene var betegnet efter Art, eller at Godset var bleven individualiseret derved, at det forinden det forgik var bleven bragt om Bord eller dog modtaget af Skipperen paa Indladningspladsen. Selv i disse Tilfælde kan det imidlertid ikke siges, at det er blevet umuligt for Befragteren at opfylde Kontrakten, idet det, han skal yde, jo egentlig er Fragten, og uretligt er det, at en Kontrahent i analoge Forhold, t. Eks. Lejefor-

hold, ikke fritages for at erlægge sin Modpræstation, Lejen, fordi han som Følge af en eller anden ulykkelig Hændelse ikke faar Brug for det lejede Rum. Under de gentagne Overvejelser, hvorfor dette Spørgsmaal har været Genstand i de 3 Kommissioner, er det ogsaa bleven erkendt, at der efter almindelige Retgrundfætninger ikke vilde kunne tillægges Befragteren en Tilbagetrædelsesret i de omhandlede Tilfælde. Den maatte saaledes formentlig begrundes paa Villighedsbetragtninger. Om det imidlertid end synes at maatte erkendes, at Villighed i mange Tilfælde kunde tale for, at en Befragter, der mister sin Ladning ved en ulykkelig Hændelse, imod hvilken han maaste ikke har kunnet sikre sig, ikke desforuden skal betale Fragt efter en Kontrakt, som han ikke længere kan benytte sig af, kan det paa den anden Side ikke bestrides, at det ogsaa kan være ubilligt og haardt for Skipperen at skulle miste sin Fragt paa Grund af en Befragterens tilstød Ulykke, t. Eks. naar han forgæves har gjort Rejse til Afstedet — i hvilket Tilfælde det danske Udkast (§ 194) iøvrigt tilstod Skipperen billig Fragt derfor — eller af Hensyn til den paagældende Befragtningskontrakt har afvist andre fordelagtige Tilbud. Naar hertil kommer, at det i alt Fald hidtil næppe har ladet sig gøre for Skipperen i alle Tilfælde ved Assurance at sikre sig mod Tabet af Fragt paa den omhandlede Maade, og at Befragter eller Befragtere af helt Skib efter § 126 have Adgang til forinden Rejsens Begyndelse at have Kontrakten imod at betale halv Fragt, har man ment, at det vilde være rettest paa dette Punkt at slutte sig til den norske og den svenske Sølov, der ikke indeholde nogen Bestemmelse, hvorefter Befragteren er berettiget til at træde tilbage fra Kontrakten paa Grund af, at hans Gods forgaar. Herved vil det ikke være udelukket, at det ifølge de tilstedeværende særlige Omstændigheder kan stille sig saaledes, at det, uagtet derom ikke udtrykkelig er sagt noget i Befragtningskontrakten, dog fornuftigvis maa anses for stemmende med Parternes Forudsætning, at en Forgaan af det Gods, til hvis Forsendelse Skibet er fragtet, medfører, at Kontrakten træder ud af Kraft.

Lovforslagets § 159 indskrænker sig altsaa til, som den svenske Sølov af 1864 i § 118 og den tyffe Sølov i Art. 631, at give enhver af Parterne Ret til, uden Erstatning, at have Kontrakten førend Skibets Afrejse, naar Rejsen forhindres ved udbrudt Krig, Skibets Belæggelse med Embargo, Blokade, Ud- eller Indforsælsforbud eller anden Foranstaltning af offentlig Myndighed. Om end